

Achttiende jaargang

Trimestrieel tijdschrift

December 2003

Afgiftekantoor: 1755 Gooik

ISSN 0776-4103

62

Uitgave van de Heemkundige Kring

# Gooik



*Verantwoordelijke uitgever: Jean-Paul De Loecker, Hoestraat 17, 1755 Gooik*



## HEEMKUNDIGE KRING VAN GOOIK

v.z.w.

De Heemkundige Kring van Gooik werd opgericht in 1984 en is lid van het Nationaal Verbond voor Heemkunde.

Voorzitter : Jean-Paul DE LOECKER  
Hoevestraat 17, 1755 Gooik  
054 34 29 63

Ere-ondervoorzitter : Jozef VOSSEN  
Secretaris : Pat DELRUE  
054 56 87 18

Penningmeester : Els VAN DER HOEVEN

Werkten mee aan dit nummer:

Luc BOLLEN  
Jean-Paul DE LOECKER  
René DE LOECKER  
Jan HEYVAERT  
Veerle MAEBE  
Frans PEETERMANS  
Johan THOLLEMBEEK

Secretariaat  
Archief en lokaal: Bibliotheek  
Koekoekstraat 6 1755 Gooik

www.heemkunde-gooik.tk  
e-mail: heemkunde-gooik@pi.be

Bankrelatie: 734-1222502-20 (KBC)

De bijdrage voor 2003 is vastgesteld op 12,50 euro.

De leden krijgen hiervoor o.a. dit tijdschrift toegezonden.

Iedere auteur is verantwoordelijk voor inhoud en illustratie van haar/zijn bijdrage. Nadruk en/of reproductie is zonder schriftelijke toestemming van het bestuur of de auteur verboden.

Lay-out en samenstelling :  
Jean-Paul DE LOECKER

Drukkerij DEPRETER bvba

## INHOUD

<b>IN EN OM DE KRING</b> Jean-Paul De Loecker	2
<b>DE LAATSTE LEERBEEKSE TRAM</b> <i>Deel 1: Een inleiding</i> René De Loecker	8
<b>50 JAAR CHIRO UIDEKRIJ</b> <i>Besluit – deel 4</i> Johan Thollembeek	10
<b>GOOIKENAARS IN STRAATNAAMBORDEN</b> Jean-Paul De Loecker	14
<b>GUEÏKSE IESTOUREKES / GOOIKSE ANEKDOOTJES</b> 16 <i>Dialectstudie v/h Gooiks - derde reeks 18: De kapelle va Saffelberg</i> Frans Peetermans	
<b>DE "LANGEWEG"</b> Frans Peetermans	19
<b>OUDE BUURTWEGEN</b> <i>Een gesprek met Paul Maes</i> Jan Heyvaert	20
<b>GOOIK, ANNO 1996 Deel 3 (besluit): De opening van De Cam</b> 23 Luc Bollen	
<b>PLANTEN MET EEN VERHAAL: Deel 35: Gelderse roos</b> 26 Jan Heyvaert	
<b>ROZEN EN TRANEN</b> 28 <i>De bruidstijd in het Pajottenland tussen 1935 en 1955 – fragment</i> Veerle Maebe	

\* \* \*

*Beste lezer(es) en heemvriend(in),*

*Het zijn weer enorm drukke maanden geweest voor de Kring sinds afgelopen september. Midden die maand hadden we onze prachtige tentoonstelling en uitgave rond "Steen", in oktober konden we beginnen aan de voorbereiding van onze quiz, die half november plaatsvond. En nu zijn we hier weeral met een nieuw tijdschrift én een speciale bijlage. Als kerst- of nieuwjaarsgeschenk, je mag kiezen.*

*Het kan allemaal niet op blijkbaar. En voor 2004 zit er weer al heel wat klaar in onze hoed. Kijk maar eens naar de rubriek "In en om de kring"! Je zal merken dat het jaar weer goed gevuld zal zijn.*

*Als lid van onze Kring zou je natuurlijk niets anders wensen. En dat is begrijpelijk: er moet leven zijn in een vereniging. Mogen we je daarom ook vragen om ons nogmaals te steunen in het volgend jaar. Met ieders steun kunnen we er weer tegen om nieuwe dingen uit te brengen: tijdschriften én speciale uitgaven, ook in 2004!*

*Mogen wij aan iedereen dank zeggen voor haar/zijn steun in het afgelopen jaar, hoe groot of klein die ook was. Mogen wij jullie ook een heel gezond en gelukkig nieuw jaar toewensen, voor elk van de 422 families of verenigingen die wij bereiken.*

*Onze medewerkers hebben voor dit tijdschrift hun uiterste best gedaan en blijven dat doen voor alle volgende.*

*Daarom, veel kijk- en leesgenot toegewenst!*

*De voorzitter*  
Jean-Paul De Loecker

\* \* \*

*Illustratie kapt: Een mooi beeld van hoe men van een veldweg een prachtige doorgang kan maken: hier aan de tramroute in de buurt van kapelletje Steenberg te Terlo. Met dank aan Luc Staels! (Foto Jean-Paul De Loecker)*





Jean-Paul DE LOECKER

*Pelagie, tijdens het verzamelweekend vorig jaar. (Foto J.P. De Loecker)*

## Afscheid van Pelagie

Eén van onze leden, Hilde Dermez, en haar familie, werd deze zomer getroffen door het verlies van haar moeder, Pelagie Wijns. Zij was een stille vrouw, die nooit echt veel buitenkwam in Gooik. Maar we leerden haar kennen vorig jaar toen we ons Erfgoedweekend stoffeerden met een aantal Gooikse verzamelaars. Naast doodsprentjes, strips en andere tramfoto's kregen we daar ook een mooie verzameling poppen. Dat was het werk van Pelagie: zij had al haar mooie oude en nieuwe poppen buitengehaald om in de Schuur van de Cam tentoongesteld te worden. Het werd een opvallende verzameling die heelwat bewondering oogstte. Dochter Hilde had trouwens veel werk geleverd om alles daar goed en wel te krijgen.



Bedankt, Pelagie en bedankt familie Dermez uit Leerbeek en Gooik.

## Open Monumentendag september 2003

Wat wij in ons vorig tijdschrift nog net konden vermelden – via onze inleiding en uiteraard de kleurrijke kaft – is inmiddels toch al een tweetal maanden achter de rug: de schitterende tentoonstelling rond het steentijdperk ter gelegenheid van Open Monumentendag op zondag 14 september 2003.

En eigenlijk waren het een drie- à viertal dagen dat deze tentoonstelling te zien was.

Zaterdagavond hadden we de officiële voorstelling met heelwat geïnteresseerden, waaronder trouwens heel veel leden, met een receptie aangeboden door het gemeentebestuur. Die avond werd ook onze nieuwe uitgave voorgesteld, nl. *'Leven en overleven in de steentijden'* onder redactie van Joke Delrue (i.s.m. de Stichting Archeologie Pajottenland).

Zondag was echt een geslaagde dag met heel veel bezoekers uit Gooik en omstreken voor alles wat met het onderwerp "Steen" en "Steentijdperk" te maken had. Binnen in de Schuur was er de interactieve tentoonstelling met uitleg van professionele archeologen: afbeeldingen, voorwerpen uit onze streek die hier opgegraven werden, kledij afkomstig uit Velzeke, een aangepaste videofilm over het kloppen van de stenen (waarvoor onze speciale dank aan Tony Grant!) en nog zovele zaken.

Buiten kon iedereen zelf stenen afkloppen, vuur maken en boogschieten. Het was soms drummen om erbij te geraken. Er was ook nog een kleine ambachtenmarkt, met o.m. houtsculpteur Roger De Herder uit Strijland. Het weer was schitterend en iedereen kon met volle teugen genieten van het spektakel. Ook de volksmuziek op de achtergrond (een "Greep" uit de Sint-Maartensgilde) zorgde voor een gezellige sfeer; onze dank aan die mensen die dit vrijblijvend kwamen doen.

Ook in Oetingen kon men terecht voor een rondleiding in de omgeving van het Waterkasteel, met uitleg van Leen Seynaeve. Honderden bezoekers (o.a. wandelaars) kregen een beeld van de werken die o.a. de vijver prachtig hebben gerestaureerd.

Maar ook maandag was het nog een drukke dag voor de familie Delrue en medewerkers: een ganse dag was er bezoek van de Gooikse klassen. De leerlingen waren enthousiast over alles, niet alleen over de tentoonstelling, met heel goede uitleg, maar uiteraard over de 'doe-activiteiten': het vuurmaken en vooral het boogschieten waren populair.

Tot zelfs dinsdag kwam er nog een klasje uit Heikruis op bezoek met mevrouw Agnes Vranckx. Ook hier niets dan blije gezichten.

Mogen wij de familie Delrue, Pat, Rita en Joke (en collega's) hierbij nog eens hartelijk bedanken voor al het werk dat zij, niet alleen dat weekend, niet alleen de week ervoor bij het





opzetten van de tentoonstelling, maar maanden vooraf verwezenlijkt hebben. Dit grensde voor mij aan het onmogelijke en toch zijn ze erin geslaagd: het "steentijden-onderwerp" op een prachtige, bevattelijke manier over te brengen naar mensen van de 21<sup>ste</sup> eeuw. Deze medewerkers hebben iets unieks gecreëerd en gelukkig hebben vele foto's dit gebeuren voor altijd vastgelegd. Dank ook aan alle andere bestuursleden van de Kring die op zondag daar waren om te helpen.

*Beelden van de Open Monumentendag op zondag 14 september 2003: een aandachtig publiek tijdens de officiële opening op zaterdag, terwijl Joke Delrue het allemaal mag uitleggen aan onze voorzitter Jean-Paul De Loecker; buiten de zaal was het ook druk met pottenbakken (o.l.v. Frederik Demeyere), speerwerpen met de mannen van Oedak, muziek met "Greep" en de standen met ambachten, o.a. Roger De Herder was er met zijn houtsnijwerk. (Foto's Jean-Paul De Loecker en Johnny Van Bavegem)*





Ook het boek willen wij uiteraard niet vergeten. Het is een prachtige uitgave geworden, te danken aan Joke en een aantal van haar collega's die dit helemaal vrijwillig en gratis hebben verricht. Een waardige aanwinst van onze reeks (nummer 12) die je als lid van de Kring zeker niet mag missen.

Je kan het boek nog steeds aanschaffen voor de luttele som van 10 euro (niet-leden betalen 12,50 euro). Het kan ook een mooi geschenk zijn voor vrienden gedurende de eindejaarsperiode.

(Ik wil ook de Culturele Raad van Gooik niet vergeten voor de financiële steun voor gans dit gebeuren: hartelijk dank daarvoor!)

### Website

Heb je ondertussen onze website al eens gaan bezoeken? Dit moet je beslist doen, want het is meer dan de moeite waard. 'Webmaster' en medewerker Johnny Van Bavegem heeft er een prachtig geheel van gemaakt, waar je uren kan in rondneuzen om te zien wat onze Kring allemaal reeds verwezenlijkt heeft, welke activiteiten voorbij zijn en welke op het programma staan in de toekomst, enz.. En je kan uiteraard heel veel foto's bekijken van alles en nog wat. En al dat werk werd reeds beloond met een prijs, nl. de "*Gouden Gave Site Award*". Dit is een erkenning van een groep die websites keurt in België en getuigt dat onze website niet van de minste is. In de omschrijving stond ondermeer dat wij deze 'Award' kregen omwille van de professionele look, een goede inhoud, gebruiksvriendelijke navigatie en een origineel eigen design.

Dit is meer dan een hart onder de riem voor onze medewerker Johnny Van Bavegem, die zich de laatste jaren meer dan driedubbel inzet, dit is een officiële erkenning voor al zijn werk voor onze Kring. Hij verzorgde al de lay-out van onze drie laatste boeken, nu is hij ook onze 'Website-man'. Hartelijk dank en een dikke

proficiat, Johnny.

Tussen haakjes, nog eens het adres: [www.heemkunde-gooik.tk](http://www.heemkunde-gooik.tk), waar je ook het logo van de gewonnen Award kan bewonderen.

### Quiz

Traditioneel onze laatste activiteit van het jaar en ook ditmaal mocht het niet op de kalender ontbreken: de quiz van de Heemkundige Kring van Gooik. Het is stilaan een begrip aan het worden in de streek en dat kon je dit jaar beslist merken: maar liefst 29 ploegen namen deel aan de quizavond. En eigenlijk hadden het er 30 kunnen zijn, maar we durfden niemand meer bijnemen omdat we niet goed wisten of er zoveel in de Schuur van de Cam binnenkonden. Het kon blijkbaar wel en volgend jaar is dat wellicht zo.

In ieder geval, de Schuur zat afgeladen vol met 116 deelnemers, die mooi in groepjes van vier nu al voor de zesde keer konden deelnemen aan onze quiz: honderd vragen over algemene onderwerpen, zoals geschiedenis, film, cultuur, wetenschappen, Gooik, enz. Daarnaast waren ook nog twee speciale reeksen voorzien om de deelnemers nog wat meer te laten "werken", met ook twee proevertjes (waarvoor dank aan Greta en Julien van Delhaize).

Alles verliep in een gezellige, soms koortsachtige, soms uitgelaten sfeer, al naargelang de antwoorden binnenkwamen. Na een goede drieëneuhalf uur werden de winnaars bekendgemaakt. Na 3 jaar was het weer zover: de groep Koppie-Koppie, winnaars van de eerste twee edities, stonden weer helemaal bovenaan. Gevolgd door de mannen van Lembeek, Tjikatillo en de gemengd Gooik-Lennikse groep "Zomercafé" werd nummer drie. Deze drie groepen kregen, naast hun gewone prijs, ook nog een medaille uitgereikt door het gemeentebestuur van Gooik (hartelijk dank daarvoor!).





*Beelden van onze zesde quiz: eerst een zicht op de gezellige drukte in de zaal met 29 ploegen; aan de bar hadden onze medewerkers het allemaal heel druk (v.l.n.r. Els, Jonas, David, Lore, Johan en Rita); even een rustig moment voor onze presentator van dienst Jos Huwaert, in de nabijheid van de jury (Filip, Daniëlle, Frans, Johan en Hans) met achteraan de computerman Johnny; rechts onderaan de winnaars Koppie-Koppie in gezelschap van 'bekende' Gooikenaars en links onderaan de eerste voltalige Gooikse groep "Familie Lathouwers" (zeer enthousiaste deelnemers!) op de zesde plaats in de rangschikking. (Foto's J.P. De Loecker)*





Rond halfeen kon bijna iedereen van de deelnemers, moe maar tevreden naar huis. Voor de medewerkers was er nog wat werk voor de boeg, maar vele handen maken het werk licht, zoals iemand vermeldde. Dus werden 's nachts nog wat tafeltjes verzet van de Schuur naar de bibliotheek. Een gemeente dank aan al die vrijwilligers, die dan nog de moed en de kracht hadden.

Woorden van dank aan alle mensen die geholpen hebben: al onze bestuursleden, maar ook Sabine Libaut en de kinderen David, Lore en Jonas waren erbij. Klaarzetten van de zaal, geluidsinstallatie in orde zetten, klaarmaken van broodjes, opdienen, opruimen, al het werk achter de schermen, het werd weer volledig vrijwillig en graag gedaan.

Ook de 'buitenstaanders' in de jury willen we graag bedanken: Daniëlle Ghysels, Hans Heremans en Filip Willems. Zij deden hun werk met inzet en overtuiging én plezier. Misschien tot volgend jaar!

Laten we ook onze sponsors van de prijzen niet vergeten: Fotocenter Luc, Quadrolight Productions, KBC, Elektro Tondeur, 't Heide-roosje, ING (alle van Gooik), Standaard Boekhandel Dilbeek, Rantour, Natuurwinkel Lennik, Dexia-Lennik en uiteraard Josiane Borremans van Oetingen, die ons op een speciale manier steunde. Dankzij hen konden we de deelnemers toch wel mooie en leuke prijzen bezorgen. Voor wie er dit jaar niet bij was, misschien een leuke suggestie voor volgend jaar!

### Leden 2003... en 2004

Ondanks het feit dat er elk jaar een aantal leden wegvallen, door overlijden, verhuis of andere oorzaak, kunnen we 2003 toch prachtig afsluiten wat het aantal betalende leden van onze Kring betreft.

Vorig jaar zaten we net boven de 350, nu zijn er dat (op dit ogenblik) precies 365. Wat toch een fantastisch getal is voor een vereniging in het Gooikse. Het mooie is ook dat heelwat mensen

buiten Gooik lid zijn, of ze nu ex-Gooikenaar zijn of niet. Ze zijn gewoonweg geïnteresseerd in feiten en verhalen rond onze gemeente.

Zoals je zal gemerkt hebben bij het openen van dit tijdschrift, zit er in dit nummer een briefje met overschrijvingsformulier in. Einde van het jaar betekent immers een vraag om opnieuw je lidmaatschap te betalen.

We bieden je volgend jaar opnieuw vier tijdschriften aan én nieuwe uitgaven (zie volgend onderwerp!) – voor dezelfde prijs als dit jaar. En we proberen ook wat meer kleur in dit tijdschrift te brengen, als ons dit financieel lukt. Dus: niet aarzelen om lid te blijven en de betaling te regelen!

### Plannen voor het nieuwe jaar

Dat we niet bij de pakken blijven zitten in 2004 is duidelijk. Zoals gezegd mag je terug 4 tijdschriften verwachten volgend jaar. Maar we proberen uiteraard ook nog speciale uitgaven te brengen.

In vogelvlucht een overzicht van onze plannen voor 2004:

- **vrijdag 26 maart** : voordracht over aardstralen door Roger Leunens (Essenbeek-Halle) (onder voorbehoud)

- **zondag 18 april** – Erfgoeddag met als thema " 't Zit in de familie" tentoonstelling en een uitgave rond het huwelijk en huwelijksgebruiken (Veerle Maebe). Graag krijgen we zoveel mogelijk oude huwelijksfoto's binnen. Ook leden die met stamboomonderzoek bezig zijn, mogen ons al contacteren.

- **zondag 12 september** – Open Monumentendag met als thema "Landschappen". Een gedroomde gelegenheid voor het uitbrengen van een tweede uitgave rond de Leerbeekse boertram (René De Loecker) en het in ere herstellen van de ganse tramroute in Groot-Gooik.



Tussendoor zit er nog de samenwerking met de Gooikse Chiro i.v.m. hun uitgave over "50 jaar Chiro in Gooik", de deelname aan de jaarmarkt (zaterdag 26 juni) en de hamertjesworp (zondag 15 augustus).

Genoeg redenen om er volgend jaar bij te zijn op de eerste rij, d.w.z. als lid van onze Kring.

### **Stambomen in Affligem**

De heemkundige kring Belledaal van Affligem viert in 2004 (eveneens) haar 20-jarig bestaan. Dit wensen zij niet onopgemerkt te laten voorbijgaan.

Daarom organiseren zij op *zaterdag 20 en 21 maart 2004* een tentoonstelling met **stambomen en kwartierstaten uit Affligem** en bijhorend materiaal voor familiegeschiedenis.

Deze tentoonstelling vindt plaats in het Archief- en Documentatiecentrum in de zalen B van het Cultureel Centrum van de abdij van Affligem (Abdijstraat 6). De openingsuren zijn van 14 tot 19 uur.

Onze Kring krijgt ook de kans om daar aanwezig te zijn, tot daar en dan misschien!

### **DVD/video Gooik "Pajottenpoëzie"**

Onder impuls van André De Leener (bezieler van een reeks activiteiten in het Gooikse: verbodering met Altenberge nieuw leven inblazen o.a.) en dankzij de filmische capaciteiten van Tony Grant (een Schot die meer Gooikenaar is dan vele anderen hier en die magische beelden kan maken), verschijnt (is verschenen) een DVD en video over een aantal Gooikse vertellingen en liedjes.

Maandenlang zijn deze twee mensen, geholpen door een aantal enthousiaste medewerkers, bezig geweest met materiaal te verzamelen en vast te leggen op beeld. Gooikse zangers en groepen brengen authentieke oude liedjes in een gezellige sfeer en Frans Peetermans brengt zijn verhaaltjes (versche-

nen in ons tijdschrift!), die prachtig uitgebeeld worden door Gooikse mensen. Laat ons ook Emiel De Bolle niet vergeten, die d.m.v. zijn cartoons het geheel heerlijk opfrist.

Je vindt vooraan in ons tijdschrift een apart foldertje met nog meer uitleg. Voor onze leden zijn er speciale voorwaarden: indien iemand een DVD aankoopt (voor € 15) dan kan hij/zij een bijkomende video krijgen aan € 10. Van een voorkeursbehandeling gesproken!

Vermelden we nog dat er een grote financiële steun kwam van Cera Foundation, de Provincie Vlaams-Brabant, de Cultuurraad en de gemeente Gooik. Davidsfonds en Heemkundige Kring van Gooik zijn participanten in de organisatie.

### **Nieuwe aanwinsten**

Graag vermelden we hier een aantal aanwinsten van ons stilaan "rijk" archief:

-*Vriendenboek "Liber Amicorum" Dr. Herman Vandormael* (ter gelegenheid van zijn op ruststelling als conservator van het Kasteel van Gaasbeek). (245 p.)

-*De studie van topnomen op tijdreeksen van kaarten en hun landschappelijke interpretatie. Een gevalstudie in het Pajottenland.* Scriptie ingediend door Tinneke De Rouck, tot het behalen van de graad van Licentiaat in de Geografie, optie Geografie, academiejaar 2002-2003. (188 p.)

-*Het geslacht Everaet (1865-2000)* door een werkgroep onder redactie van Maria De Dijn.

-*De tragische molen van Lombeek*, door Gerard Van Herreweghen (uitgave van DF-Klokje Roosdaal (95 p.)

-*Parochieregister Sint-Niklaas Gooik: Dopen 1591-1615 ; Huwelijken 1592-1609;* door Willy Juwet en Ugo Vannijvel (werkgroep Archief van de Federatie Gooik)